

YAD Youth Against Drugs ry

TOIMINTASUUNNITELMA 2017

**YAD Youth Against Drugs ry /
Keskustoimisto**

Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
yad@yad.fi
puh. 040 827 6250

**Toiminnanjohtaja
Janne Paananen**

Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
janne.paananen@yad.fi
puh. 040 551 9067

www.yad.fi

Sisällysluettelo

1. YAD Youth Against Drugs ry – toiminnan tausta ja tarkoitus	3
2. Toimintamuotojen jäsentely	3
3. Painopistealueet vuodelle 2017	4
4. Vapaaehtoistiimit	4
4.1 Infopiste- ja festaritiimi	5
4.2 Kokemusasiantuntijatiimi	6
4.3 Paikallistoiminnan tiimi	6
4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi	7
5. Tukitoiminta	7
5.1 Tukihenkilötoiminta	8
5.2 Tukityöllistäminen	8
5.3 Kokemusasiantuntijuus	8
5.4 Tukileiri- ja retkitoiminta	8
6. Viestintä	9
6.1 Sisäinen viestintä	9
6.2 Ulkoinen viestintä ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen	9
6.3 Materiaalit ja aineistot	9
6.4 Nettisivustot ja sosiaalinen media	9
7. Kehittämisen- ja asiantuntijatoiminta	10
7.1 Kehittämissuunnitelmat	10
7.1.1 EXP2 - Kokemusasiantuntijuuden jatkohanke 2016 - 2018	10
7.1.2 Samalle kartalle - Mini-interventio nuorille kannabiksen kokeilijoille	11
7.1.3 Mutku netissä luki... - Mediakasvatuskokonaisuus 2016 - 2018	11
7.2 Verkostoyhteistyö, koulutus- ja konsultaatiotoiminta	12
7.3 Toiminnan seuranta ja arviointi	13
8. Resurssit	13
8.1 Vapaaehtoiset	13
8.2 Hallitus	13
8.3 Työntekijät	14
8.4 Toiminnan rahoitus	14
8.4.1 Julkinen rahoitus	14
8.4.2 Myyntitoiminta ja varainhankinta	14

Toimintasuunnitelma vuodelle 2017

1. YAD YOUTH AGAINST DRUGS RY – TOIMINNAN TAUSTA JA TARKOITUS

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistys toimii poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumausaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voivat estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä 2017:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja heidän osallisuudelleen ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation, verkkosivujen ja materiaalityönnön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumeita käyttäville nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, sen toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisosastoja muutamalla muulla paikkakunnalla.

2. TOIMINTAMUOTOJEN JÄSENTELY

3. PAINOPISTEALUEET VUODELLE 2017

1. Vapaaehtoisten osallisuus

YAD:lle on tärkeää olla tekijöidensä näköinen yhdistys. Siksi järjestö panostaa siihen, että yhdistyksen jäsenet ja vapaaehtoiset voivat olla suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa toimintaa. Koulutustarjontaa ja niiden sisältöjä muokataan vapaaehtoisten toiveiden mukaan. Vapaaehtoisten tukeen, hyvinvointiin ja jaksamiseen panostetaan.

2. Toiminnan valtakunnallisuus

Vuonna 2017 YAD panostaa toiminnan valtakunnallisuuteen. Koulutuksia sekä materiaaleja tarjotaan ja levitetään laajemmalle ja YAD:n paikallistoimintaa tarjotaan uusille paikkakunnille. Myös kokemusasiantuntijatoimintaa levitetään uusille paikkakunnille.

3. Monipuolisten päihdehoitojen puolesta kampanjointi

YAD:n toiminnassa on paljon entisiä käyttäjiä, jotka ovat toipumisen suhteen eri vaiheissa. Nykyinen hoitojärjestelmä ei tue meidän näkemyksemme mukaan parhaalla mahdollisella tavalla toipujien integroitumista yhteiskuntaan. Päinvastoin, hoitojärjestelmä aiheuttaa toipujien poteroitumista omiin vertaisryhmiinsä. YAD tulee panostamaan kampanjoimiseen hoitojärjestelmän monipuolistamisen, järjeistämisen ja tuloksellisuuden puolesta.

4. Kannabiskeskustelun ylläpitäminen

Kannabistyöhön on haettu kehittämishanketta. Samalle kartalle -hanke alkaa keväällä 2017, mikäli siihen saadaan rahoitus. YAD ylläpitää kannabisteemaa 419 – *Mieti vielä* -sivuston myötä. YAD:n tavoite on vaikuttaa asenteisiin ja ennakkoluuloihin lisäämällä tiedostavuutta aiheen ympärillä sekä tuo haittoja vähentävää näkökulmaa kannabistyöhön.

Ylläkuvatut tavoitteet toteuttavat osaltaan YAD:n strategiaa vuosille 2016–2018.

4. VAPAAEHTOISTIIMIT

YAD:n vapaaehtoistoiminnot on järjestetty tiimien muotoon. Jokaisessa tiimissä määritellään toiminnan tavoite ja tarkoitus, sisällöt, ohjauksen vaiheet sekä dokumentoinnin ja arvioinnin muodot. Tiimit ovat valtakunnallisia ja niiden toimintaa ohjaavat YAD:n työntekijät. Vuonna 2017 YAD:ssa toimii neljä tiimiä: infopiste- ja festaritiimi, kokemusasiantuntijatiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä verkkovapaaehtoistyön tiimi.

Vapaaehtoisten motivointia ja sitoutumista sekä osallisuutta yhdistyksen kehittämiseen toteutetaan muun muassa tiimipäivillä. Tiimipäiville osallistuu kaikista yhdistyksen tiimeistä valikoidut aktiiviset vapaaehtoiset ja vastuuhenkilöt. Syksyllä järjestettävät tiimipäivät painottuvat koulutukselliseen puoleen ja yhteiseen kehittämiseen. Kevään tiimipäivillä suunnataan opinto- ja palkintomatkalta Eurooppaan.

Kunkin tiimin toimintaan on omat koulutuksensa. Osallistuakseen YAD:n koulutuksiin ei tarvitse kuulua tiimeihin tai edes YAD:hen. Erityisesti *Kättä pidempää – päihdekasvatuksen menetelmäkoulutus*, huumeilmiöön ja käyttökulttuureihin pureutuva *Kamakoulutus* sekä puheeksiottoon paneutuva *Meidän pitäisi puhua* -koulutus ovat myös muuten aiheesta kiinnostuneille suunnattuja ja soveltuvat hyvin nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Kaikista YAD:n koulutuksista saa todistuksen.

4.1. Infopiste- ja festaritiimi

YAD:n infopiste on keskustelevalta, tietoa ja materiaaleja tarjoava ehkäisevän huumetyön kohtaamispaikka, joka voidaan toteuttaa erilaisissa nuorten tapahtumissa. Vertaisvaikutavuus ja vuorovaikutus ovat infopistetoiminnan kantavia elementtejä. Infopiste- ja festaritiimi koostuu 13–35 -vuotiaista vapaaehtoisista, jotka haluavat lisätä huumeisiin liittyvää tiedostavuutta sekä pohtia omia päihdeasenteitaan ja keskustella näistä muiden kanssa infopisteillä. Infopisteellä tehdään mm. ”huumetestejä”, joka on kyselypatteristo, jolla osallistetaan kävijöitä pohtimaan omia kantojaan huumeekysymyksiin.

Infopisteellä työskentelee 5–8 koulutettua vapaaehtoista tapahtuman ajan. Työ infopisteellä edellyttää viikonlopun mittaisen YAD:n infopistekoulutuksen käymistä. Syventävänä koulutuksena on mahdollisuus osallistua YAD:n kamakoulutukseen tai Kättä pidempää -koulutukseen.

Infopisteellä käytännön järjestelyistä vastaa infopistevastaava. Vastaavat käyvät vastaavakoulutuksen ja osallistuvat myös pisteidensä ennakkosuunnitteluun ja valmisteluihin.

Infopistetyötä tehneille vapaaehtoisille järjestetään purku- ja kiitosviikonloppu syksyisin. Viikonloppu tukee vapaaehtoisten jaksamista ja yhteisöllistää ympäri maata toimivia yhdistyksen aktiivisia vapaaehtoisia. Tämän lisäksi viikonloppu on havaittu tärkeäksi osaksi infopiste- ja festarityön kehittämistä.

Sosiaaliseen tilinpitoon luotujen mittareiden ja toimintatapojen kehittämistä ja käyttämistä (kuten festariblogin ylläpitoa) jatketaan festarityössä vuonna 2017 määrällisen dokumentoinnin rinnalla. Festari- ja infopistetyön tiimimateriaalia käytetään jäsentämään ohjausta ja ylläpitämään toiminnan laatua myös vuonna 2017. YAD:n infopisteen voi tilata työntekijöiden ja paikallisosastojen kautta eri tapahtumiin ja tiimiläisistä pyritään löytämään ryhmä kuhunkin tapahtumaan.

Vuonna 2017 on tavoitteena kouluttaa infopistetiimiin 25 uutta vapaaehtoista ja osallistua noin 20 valtakunnalliseen tapahtumaan ja kohdata näissä 2500 nuorta. Tavoitteena on löytää lisää nuorten alakulttuureille suunnattuja tapahtumia, useampia tapahtumia kesä-ajan ulkopuolelta sekä tapahtumia musiikkigenren ulkopuolelta.

Vapaaehtoisten palautteiden pohjalta toiminnassa kehitetään infopisteen ulkoasua ja toimivuutta, sekä syvennetään entisestään keskustelumahdollisuuksia spesifimpään suuntaan, niitä haluaville (esim. kannabiksen dekriminialisointi, korvaushoito, huumeet ja maailmankauppa) lisäämällä vapaaehtoisten tietotaitoja asioista.

Tavoitteena on myös tuoda tapahtuman järjestäjille paremmin julki YAD:n infopisteen hyötyjä ja imagoarvoa tapahtumissa.

Kesästä 2014 saakka osana Dancewise-projekteja kehitetty jalkautuva päihde-ensiaputiimi on myös toiminut osana YAD:n infopiste- ja festaritimiä. Elektronisen musiikin festivaalit ovat kuitenkin muuttuneet vuosien varrella. Viime vuosien kokemus on ollut, ettei YAD:n jalkautuvalle ensiaputiimille ole ollut aitoa tarvetta tai kysyntää tapahtumissa. Näin ollen kesästä 2017 alkaen elektronisen musiikin festarit ovat osa muuta kohtaavaa infopistetyötä ja jalkautuvan ensiavun osuus jätetään toistaiseksi toiminnassa sivuun. Yhdistyksellä on kuitenkin valmiudet myös jalkautuvan ensiaputoiminnan palauttamiseen, mikäli tarvetta sille elektronisen musiikin tapahtumista ilmenee.

4.2 Kokemusasiantuntijatiimi

Kokemusasiantuntijuus-hankkeen myötä Päihdekasvatustiimi muutetaan 2017 Kokemusasiantuntijatiimiksi. YAD keskittyy jatkossa kokemusasiantuntijoiden toteuttamaan päihdekasvatukseen, jonka työkaluna toimii RAY:n hankerahoituksella kehitetty Ränni-menetelmä.

Kokemusasiantuntijatoiminnan YAD kohdentaa täysi-ikäisille tai täysi-ikäistymisen kynnyksellä oleville riskiryhmille eli esimerkiksi pajanuorille, nuorisokoteihin tai vastaaviin.

Kokemusasiantuntijoita YAD:ssa koulutetaan toimistopaikkakunnilla. Hanketyöntekijöiden lisäksi toinen ehkäisevän päihdetyön suunnittelijoista on mukana kouluttamassa ja ohjaamassa kokemusasiantuntijoita, jotta toiminta olisi mahdollisimman helposti jatkettavissa hankkeen päättymisen jälkeen. Kokemusasiantuntijatiimin tavoitteena on kohdata 300 nuorta vuonna 2017.

4.3 Paikallistoiminnan tiimi

YAD:n paikallistoiminta edustaa nuorten vapaata kansalaistoimintaa ehkäisevässä huumetyössä. Toiminta rakentuu pitkälti paikallisista lähtökohdista sekä paikallisista toimijoista käsin. Paikallistoiminta on linkki alueen nuorille päihdeettömään toimintaan ja muihin YAD:n toimintoihin. Paikallistoiminta mahdollistaa päihdeettömän ajanvieton ja paikallisiin tapahtumiin osallistumisen, joiden kautta nuorten on helppo löytää toimintaan mukaan. Paikallistiimejä perustetaan nuorilta tai paikkakunnalta nousseesta aloitteesta lähtien YAD:n työntekijöiden opastuksella.

Paikallistoimintaan osallistuvien vapaaehtoisten on mahdollista kouluttautua, kasvattaa osaamistaan ja saada tietoa YAD:n koulutuksissa. Lisäksi paikallistoiminnasta vastuussa oleville vapaaehtoisille eli tiiminvetäjille on tarjolla henkilökohtaista ohjausta toiminnan suunnitteluun työntekijöiden toimesta. Ohjauksen tukena toimivat paikallistoiminnan-opas ja tiimin ohjausmalli. Arviointia ja paikallistyön dokumentointia varten kootaan sosiaalinen tilinpito vuosittain.

Vuoden 2017 tavoitteena on tukea ja ylläpitää jo olemassa olevia paikkakuntia sekä tarjota uusille paikkakunnille nuorisotyössä toimiville YAD:n paikallistiimin perustamista työkaluksi omaan ehkäisevään huumetyöhön. Vuonna 2017 paikkakunnat voivat tilata paikallistoimintaa tukevan viikonloppukoulutuksen toimintansa laajentamiseksi ja kehittämiseksi. Tavoitteena on, että vuonna 2017 toimii kahdeksan paikallistiimiä.

4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi

YAD Street Team on ruohonjuuritasolla tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa, jonka tavoitteena on vaikuttaa nuorten huumeasenteisiin vertaisvaikuttamisen keinoin, sekä levittää tietoa YAD:sta ja tuoda esille YAD:n edustamia arvoja ja asenteita.

Street Teamin toiminta on verkon kautta ohjattua kansalaistoimintaa, johon voi osallistua anonymisti silloin kun itselle sopii, paikkakunnasta riippumatta. Nettisivuilta poimitaan halutut tehtävät ja tilataan tarvittaessa materiaali. Tehtävän suoritettuaan ja raportoituaan tiimiläinen saa pisteet, joita keräämällä voi ajan mittaan hankkia erilaisia palkintoja.

Tehtävät edistävät huumeviestintää ja ehkäisevää työtä ja tekevät yhdistystä tunnetuksi. Toiminta on samalla matalan kynnyksen kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa eritoten YAD:n nuorimmille vapaaehtoisille. Street Teamin toimintaa ohjataan pääsääntöisesti Street Teamin omien nettisivujen ja sähköpostin kautta. Lisäksi Street Teamin kannalta olennaisia työkaluja ja toimintaympäristöjä ovat WhatsApp, Instagram, Facebook, Discord ja YouTubessakin ilmestyvä blogi/vlogi.

Toiminnan kohderyhmänä ovat paitsi toimintaan osallistuvat vapaaehtoiset, myös heidän vertaisverkostonsa. Lisäksi toiminnassa otetaan erityisryhmänä huomioon käyttötaustaiset nuoret ja Street Teamin merkitys heille pähteettömänä viiteryhmänä.

Vuonna 2017 Street Teamissa pilotoidaan OKM-rahoitteen ”Mutku netissä luki...” – päihdekriittinen mediakasvatuskoulutus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin -hankkeen myötä syntyvää koulutusta, jonka tavoitteena on lisätä nuorten kriittistä medialukutaitoa sekä vahvistaa nuorten omaa pähteetöntä identiteettiä.

Sekä Street Teamin perustoiminnassa että hankkeen myötä syntyvässä koulutuksessa osallistetaan nuoria toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Arvioinnin pohjana toimii Street Teamille luotu sosiaalinen tilinpito. Vuoden 2017 painopistealueena on Mutku netissä luki... -hankkeen lisäksi osallistaa ja sitouttaa nuoria toimintaan entistä enemmän ja lisätä vapaaehtoisten yhteisöllisyyttä mm. Livemiittien avulla, sekä tehdä Street Teamiä tunnetuksi ammattilaisverkostoissa. Vuonna 2017 tavoitteena on, että Street Teamissä on 200 aktiivista nuorta ja he toimivat kaikissa Suomen maakunnissa.

5. TUKITOIMINTA

YAD tarjoaa monipuolisesti tukea huume- ja päihderiippuvuudesta toipuville nuorille aikuisille. Toipuvat voivat tilanteensa mukaan tulla saamaan tukea tai voimavarojensa mukaan osallistua yhdistyksen vapaaehtoistoimintoihin ja ottaa vähitellen lisää vastuuta. Tärkeää on mahdollistaa toipujien oman kokemuksen ja taustan kääntäminen vahvuudeksi ja myönteiseksi resurssiksi, jota voi hyödyntää ehkäisevässä työssä, vaikuttamistoiminnassa tai vertaistuen lähteenä. Huumetaustaisten kokemusasiantuntijuuden kehittämiseksi YAD:lla on meneillään RAY:n rahoittama jatkokehityshanke kevääseen 2018 asti. YAD:n yhteisö pyrkii olemaan kannustusta ja tukea tarjoava yhteisö, jossa toipuva voi löytää pähteettämiä ajanvietteitä, kavereita sekä saada ohjausta ja neuvontaa.

Vuonna 2017 YAD:n tukitoiminnan muotoja yhteisön jäsenilleen antaman tuen lisäksi ovat tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalvelus, kokemusasiantuntijuus sekä tukileiri- ja retkitoiminta.

Uutena toimintona 2017 kehitetään viime vuonna aloitettua yksilötukimallia, jota toteutetaan toimistopaikkakunnilla.

5.1 Tukihenkilötoiminta

YAD:ssa on tukihenkilötoimintaa toimistopaikkakunnilla Tampereella ja Jyväskylässä. Toiminta on aloitettu uudelleen paikkakuntien tarpeen ja kysynnän vuoksi. Tukiystävät ovat rinnalla kulkijoita, jotka saavat tehtävänsä koulutuksen ja työntekijän työnohjauksellisen tuen. Toiminnalla tuetaan huumeetonta elämäntapaa sekä uusien sosiaalisten suhteiden ja vapaa-ajan toiminnan löytymistä. Tarve tälle tuettavilla voi olla syntynyt joko oman käytön lopettamisen tai läheisen käytön takia. Tavoitteena on, että molemmilla toimintapaikkakunnilla tukisuhteita olisi kaksi.

5.2 Tukityöllistäminen

YAD tarjoaa työharjoittelu-, työelämävalmennus- tai kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia toipuville nuorille aikuisille. Tavoitteena on tarjota työllistysjakso 2–3 nuorelle vuosittain. YAD tarjoaa yhdyskuntapalveluspaikkoja nuorille aikuisille, joiden rikoksiin on liittynyt päihteiden käyttöä. Yhdyskuntapalveluksen kautta nuoren toivotaan saavan tukea päihteistä irrottautumiseen sekä uusia näkökulmia ja välineitä käsitellä päihde- ja huumeekysymyksiä osallisuuden ja toiminnan kautta.

5.3 Kokemusasiantuntijuus

YAD:n toiminnassa on mukana myös monia käyttötäustaisia henkilöitä. Osa heistä toimii kokemusasiantuntijoina EXP2-hankkeessa, joka jatkuu huhtikuun 2018 loppuun. Kokemusasiantuntijuustoimintaa jatketaan YAD:ssa myös hankkeen päätyttyä.

2014 aloitettiin kannabista käyttävien tai käyttäneiden ihmisten vertaisneuvontapalvelu yhdessä A-klinikkasäätiön kanssa. Kannabiksen käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämiseen ja riskiehkäisyyn tähtäävää työtä on tehty A-klinikkasäätiön Päihdelinkki-foorumilla, jossa on tälle toiminnalle oma osio, *Savusauna*. Keskustelu Savusaunassa on ollut niukanlaista, joten osio on päätetty jättää staattiseksi, jonne tuotetaan keskustelunavauksia, mikäli sopiva aihe ilmenee. Uusia kannabisvertaiskeskustelijoita ei kouluteta 2017.

5.4 Tukileiri- ja retkitoiminta

Vuonna 2017 ei järjestetä perinteeksi muodostunutta tukileiriä yhdessä KRIS ry:n ja SPARTAK ry:n kanssa. Sen sijaan järjestetään kokemusasiantuntijoiden tutustumis- ja hyvinvointimatka Portugaliin, jossa on mahdollisuus osallistua kansainväliseen NA-konventtiin ja muihin toipumista tukeviin toimintoihin. Poikkeusvuosi pidetään, jotta EXP2-hankkeen viimeisenä kokonaisena toimintavuonna voidaan tukea kokemusasiantuntijoiden vapaaehtoisryhmän yhteisöllisyyttä sekä vastata heidän erityistarpeisiinsa kohdennetusti.

Retket ja leirit tulevat vuonna 2017 olemaan entistä enemmän kaikille YAD:n vapaaehtoisille suunnattua ja nuorten osallisuutta ja hyvinvointia tukevaa toimintaa. Vuoden aikana järjestetään vähintään yksi kaikille vapaaehtoisille avoin leiri.

6. VIESTINTÄ

Vuonna 2017 YAD:n viestintästrategiaa kehitetään ja ajanmukaistetaan. Vapaaehtoisten ääntä tuodaan enemmän kuuluviin. Viestinnän resurssit kohdennetaan nuorten suosimiin kanaviin, joten viestinnän painopiste tulee siirtymään aiempaa enemmän sosiaaliseen mediaan.

6.1 Sisäinen viestintä

Jäsenlehti Yadilaisen poisjättämistä harkitaan, sillä se tavoittaa työmäärään ja painokustannuksiin nähden vähän lukijoita. Resurssit käytetään päihdekasvatus- ja asennemateriaalin tuotantoon, sosiaaliseen mediaan ja sähköiseen viestintään. Sähköinen uutiskirje Yaddikti (6 krt/v) on tilattavissa YAD:n sivuilta. Vapaaehtoisviestintää toteutetaan YAD:n vapaaehtoistoiminnan eri muodot ryhmittelevää tiimimallia hyödyntäen.

Työyhteisön sisäistä viestintää toteutetaan ja kehitetään sähköisten projektinhallintatyökalujen avulla. Viestintää palvelevat myös työraportit, työyhteisön tapaamiset sekä google-työkalut.

6.2 Ulkoinen viestintä ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

YAD:n tärkeintä vaikuttamistyötä on tiedostavuuden lisääminen huumeekysymyksissä. Vuonna 2017 YAD kampanjoi monipuolisten päihdehoitojen puolesta sekä jatkaa kannabisaiheista keskustelua. Tavoitteena on ravistella uskomuksia, herättää pohtimaan aiheita sekä omakohtaisesti että yhteiskunnan näkökulmasta ja saada aikaan keskustelua.

Vuonna 2017 panostetaan viestinnän valtakunnallisuuteen. Paikallistoimintaa mainostetaan hyödyntämällä nuorisoalan verkostoja ympäri Suomea. Medianäkyvyyteen ja kampanjoiden suunnitteluun panostetaan ja tiedotteita julkaistaan aktiivisesti. Yhteistyöverkostojen uutiskirjeitä hyödynnetään ammattilaisille suunnatussa viestinnässä.

Nuorten ääntä tuodaan kuuluviin erityisesti sosiaalisessa mediassa.

6.3 Materiaalit ja aineistot

Yhdistyksen keskeiseksi toiminnaksi on muodostunut ajantasaisen ja nuoria puhuttelevan info- ja asennemateriaalin tuottaminen päihdeistä.

Vuonna 2017 materiaalityöntekijöitä jatketaan ja sisältöjä päivitetään. Tarpeen ilmetessä tuotetaan uusia aiheita huumeinfokorttien sarjaan. Info- ja esitemateriaalia voi tilata yhdistykseltä ehkäisevän päihdetyön tarkoituksiin. Vuonna 2017 YAD:n valikoimaan kuuluu neljä erilaista päihdekasvatusmenetelmää, joita markkinoidaan nuorten kanssa toimiville.

Vuonna 2017 jatketaan työtä sen eteen, että nuorten parissa työskentelevillä ammattilaisilla on välineitä, menetelmiä ja tietoja hyvän päihdekasvatuksen toteuttamiseen.

6.4 Nettisivustot ja sosiaalinen media

Vuonna 2017 YAD ylläpitää neljää eri nettisivustoa: www.yad.fi, www.yad.fi/streetteam, www.huumebiisit.fi ja www.huumeboikotti.org.

Pääsivustoa (www.yad.fi) käytetään YAD:n toiminnan, ajankohtaisten uutisaiheiden sekä tapahtumien ja osallistumismahdollisuuksien esiintuomiseen. Lisäksi sivuilta löytyy tietoa huumausaineista ja päihderiippuvuudesta. Pääsivustoa kehitetään ja ajanmukaistetaan tarvittaessa. Vuonna 2017 lanseerataan www.huumeet.fi -osoite, joka ohjaa pääsivustolta löytyviin ainekohtaisiin infokortteihin.

YAD:lla on käytössään kolme blogia: www.kiinnostaakohuumeet.fi, www.yadinfopisteilla.fi ja www.yadstreetteam.wordpress.com. Blogisivujen kautta ylläpidetään ajantasaista keskustelua ja tuodaan esiin näkökulmia ehkäisevään huumetyöhön. Vapaaehtoisten osallistumista blogien kirjoittamiseen kannustetaan ja blogit toimivat myös toiminnan laadullisen raportoinnin ja dokumentoinnin muotona.

YAD:n viestintää sosiaalisessa mediassa toteutetaan kohderyhmät huomioiden. Nuorten suosimissa kanavissa (YouTube, Instagram) ollaan mukana aiempaa näkyvämmiin ja sisällöntuotanto ohjataan työntekijöiden lisäksi vapaaehtoisille. Twitter-viestintä kohdennetaan erityisesti päihde- ja nuorisoalan ammattilaisille. Facebookia hyödynnetään huumeisiin liittyvän tiedostavuuden lisäämiseen, kannanottoihin ja koulutus- ja tapahtumamainontaan sekä nuorille että ammattilaisille. WhatsAppia käytetään pienempien vapaaehtoisryhmien ja paikallisosastojen jäsenten väliseen sisäiseen viestintään. Snapchatin mahdollisuuksia viestinnässä kokeillaan.

7. KEHITTÄMIS- JA ASiantuntijatoiminta

YAD:n kehittämis- ja asiantuntijatoimintaan kuuluu erillisillä hankerahoituksilla kustannettavat projektit, joiden tavoitteena on kokeilla ja kehittää erilaisia päihdetyöhön sopivia toimintamalleja sekä asiantuntijatoiminta, jonka puitteissa järjestön työntekijät ja toisinaan vapaaehtoisetkin järjestävät koulutuksia nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille tai päihdetyön ammattilaisille. YAD:n työntekijät toimivat aktiivisesti useissa valtakunnallisissa ja paikallisissa päihdetyön verkostoissa. YAD on hakenut 2016 RAY:ltä yhtä uutta hanketta alkavaksi 2017.

Järjestön sisäiseen kehittämiseen liittyy toiminnan seuranta- ja arviointimallit.

7.1 Kehittämisprojektit

7.1.1 EXP2 – Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2016 – 2018

Maaliskuun 2016 lopussa alkoi Expan kaksivuotinen kahden työntekijän jatkohanke. Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa tulevaisuudessa kokemusasiantuntijuuteen perustuvan huumekasvatuksen antaminen Expa-hankkeessa kehitettyä Ränni-menetelmää käyttäen aiempaa useammille nuorille aiempaa useammalla paikkakunnalla sekä tuottaa kokemuskoulutusta päihdealan opiskelijoille ja ammattilaisille. Hankkeen tavoitteena on löytää toimivat keinot tuottaa jatkossa laadukasta, tutkimus- ja kokemustiedon synteesiin perustuvaa nuorten huumekasvatusta, entisten käyttäjien toipumista tukevaa vapaaehtoistoimintaa ja ammattilaisten kokemuskoulutusta ilman erillistä hankerahoitusta.

Hankkeessa pyritään vakiinnuttamaan kokemusasiantuntijuustoiminta osaksi YAD:n RAY-yleisavustuksen turvin tehtävää perustoimintaa, jonka kantavana voimana on vapaaehtoisuus. Tarkoituksena on sekä laajentaa YAD:n omaa toimintaa alueellisesti että kouluttaa muita toimijoita

tuottamaan huumekasvatusta kehittämääme menetelmää hyödyntäen. Hankkeessa on tarkoitus kouluttaa kokemusasiantuntijoita sekä muiden ehkäisevän työn toimijoiden työntekijöitä, ja antaa heidän käyttöönsä kehittämämme mallit vapaaehtoisten rekrytointiin ja toipumisen tukemiseen, Ränni-menetelmän ohjaamiseen sekä toiminnan laadun ja tuloksellisuuden arviointiin.

Hankkeessa on tarkoitus myös tuottaa ammattilaisen ja kokemusasiantuntijan työparina annettavaa kokemuskoulutusta nykyisille ja tuleville päihteidenkäyttäjiä työssään kohtaaville ammattilaisille. Kokemuskoulutusta on määrä järjestää pilottivaiheessa HUMAK:n, TAMK:n ja Tredun opiskelijoille, jotka valmistuvat koulutusohjelmistaan erilaisiin päihdehoitoalan tehtäviin. Samalla mallilla on tarkoitus kouluttaa myös jo ammatissa toimivia. Kokemuskoulutuksella pyritään parantamaan alan ammattilaisten kompetenssia huumeita käyttävien ja käyttäneiden asiakkaiden kohtaamiseen ja auttamiseen. Kokemuskoulutus tähtää huumeilmiön ja erilaisten käyttäjien elämissämaailmojen ymmärryksen lisäämiseen ja hoitoa hankaloittavien ennakkoluulojen hälventämiseen.

7.1.2 Samalle kartalle 2017–2020

YAD on hakenut Raha-automaattiyhdistys RAY:ltä kolmivuotista kehittämishanketta kannabisspesifin huumeiden rakentamiseen ja käynnistämiseen vuosille 2017–2020. Projektissa luodaan täysi-ikäistymisen kynnyksellä olevien nuorten kanssa työskenteleville aikuisille, kuten nuoriso-ohjaajille, opettajille, oppilaitosten oppilashuollolle, terveydenhoitajille ja lastensuojelun työntekijöille puuttumisen välineitä nuorten kannabiskokeiluihin. Lisäksi projektin aikana tuotetaan kannabisspesifiä materiaalia niin kannabiksen käyttäjille että heidän läheisilleen, kuten vanhemmille, tovereille ja muille aiheesta huolta kantaville. Projektissa kehitettävä puuttumisen materiaali luodaan yhteistyössä projektin kohderyhmien kanssa.

Kannabiserityisen interventiomallin tarkoitus on lisätä nuorten omia valmiuksia arvioida ja tutkiskella oman päihteidenkäyttönsä riskejä ja haittoja. Tarkoituksena ei ole pelkästään ennaltaehkäistä riskikäytön ongelmia, vaan myös tarjota nuorille elämänhallintataitoja ja välineitä oman päihdekäyttötymisen arviointiin ja hallitsemiseen. Samalla nuorille annetaan tietoa toistuvan kannabiksen käytön riskitekijöistä ja kiinni jäämisen riskeistä. Toiminnassa hyödynnetään päihdetutkimuksen mukaan tehokkaiksi havaittuja puuttumisen menetelmiä, kuten motivoivaa haastattelua.

Kannabisinterventiomalli kehitetään yhteistyössä nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten, kuten oppilaitosten henkilökunnan, nuoriso-ohjaajien, lastensuojelulaitosten työntekijöiden, sosiaalityöntekijöiden ja oppilashuoltotyöryhmien jäsenten kanssa. Pilotointia tehdään alkuvaiheessa kolmella eri paikkakunnalla: Tampereella, Jyväskylässä ja Porissa. Projektin työntekijät sijoittuvat YAD:n toimistoille Tampereelle ja Jyväskylään.

7.1.3 Mutku netissä luki... – Päihdekriittinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin 2016 - 2018

"Mutku netissä luki..." -hankkeessa luodaan päihdekriittinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin. Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten päihdekriittistä ajattelua sekä kehittää heidän medialukutaitoaan. Ensijaisena kohderyhmänä ovat 13–17 -vuotiaat nuoret, jotka toimivat YAD Street Teamissa. Street Teamin nuoret osallistuvat hankkeen suunnitteluun,

toteutukseen sekä arviointiin koko prosessin ajan.

Hankkeen päämääränä on kehittää ehkäisevän päihde- ja huumetyön toimintatapoja, sekä tuoda päihdekasvatusta ja kolmannen sektorin toimintaa nuoria kiinnostavalla tavalla verkkoympäristöön.

Projektin aikana luodaan Street Teamin pelillistä toimintamallia hyödyntäen koulutuskokonaisuus, joka on myös muiden nuoriso- ja ehkäisevän päihdetyön toimijoiden käytettävissä.

Ensimmäiset koulutusosiot on tarkoitus ottaa käyttöön mediataitoviikolla helmikuussa 2017.

Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Music Against Drugs, Pelastakaa Lapset, Preventiimi sekä Verkkonuorisotyön kehittämiskeskus Verke.

7.2 Verkostoyhteistyö, koulutus- ja konsultaatiotoiminta

Yhdistyksen työntekijät osallistuvat paikallisiin ja valtakunnallisiin yhteistyöverkostoihin ja -ryhmiin. Valtakunnallisen vaikuttamisyhteistyön keskeisiä foorumeita ovat ehkäisevän päihdetyön järjestöjen valtakunnallinen verkosto sekä sen alainen huumetyöryhmä. Lisäksi yhteistyötä tehdään Preventiimin (nuorisoalan ehkäisevän päihdetyön osaamiskeskuksen) ja sen verkostojen kanssa. Street Team -toiminnan myötä YAD on liittynyt myös Nusuvefoon (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi). Valtakunnallisesti YAD toimii Music Against Drugs ry:n yhtenä pääyhteistyökumppanina, tuoden ehkäisevän työn osaamistaan, materiaalejaan ja infopisteensä Music Against Drugs ry:n tuottamaan ja koordinoimaan päihdekasvatuskokonaisuuteen. Yhteistyötä tehdään kuntien ja alan järjestöjen kanssa erityisesti toimistopaikkakunnilla. Yhteistyössä panostetaan siihen, että se edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista ja on linjassa YAD:n toimintamuotoihin, ideologiaan ja strategiaan.

YAD:n työntekijät ja osaavat vapaaehtoiset myös kouluttavat ja pitävät puheenvuoroja seminaareissa ja alan koulutuspäivillä. Osa YAD:n järjestämisestä koulutuksista on suunnattu nuorisotyön ja ehkäisevän päihdetyön ammattilaisille. Yhdistykseltä voi myös tilata päihdekasvatuksen menetelmäkoulutusta sekä muuta räätälöityä koulutusta. Yhdistyksen työntekijät neuvovat ja ohjaavat päihdekasvatuksen ja päihdeteemapäivien toteutuksessa.

YAD:n kehittämien menetelmäkorttien, *Oma asia?* ja *Väitteitä päihhteistä*, levitystä ja koulutusta jatketaan vuonna 2017. Koulutuksiin lisätään myös YAD:n uusimmat toiminnalliset päihdekasvatusmenetelmät: *Addiktiokortit* ja *Mielikuvani päihhteistä* -kortit.

Päihdekasvatusmenetelmien levityksen ja koulutuksen tarkoituksena on sitouttaa nuorisotoimia ja muita nuorten ryhmien kanssa toimivia tahoja ottamaan kortit ja harjoitteet osaksi omaa työtään. Samalla yhdistyksen menetelmiä levitetään entistä aktiivisemmin myös niille paikkakunnille, joilla ei vielä ole YAD:n toimintaa. Nuorten ja nuorten aikuisten kanssa työskenteleville aikuisille suunnattuja ”Kättä pidempää” ehkäisevän huumetyön menetelmäkoulutuksia jatketaan vuonna 2017. Lisäksi vuodesta 2015 on tarjottu ammattilaisille myös puheeksiottoon ja interventioon keskittyvää ”Meidän pitäis jutella” -koulutusta.

7.3 Toiminnan seuranta ja arviointi

Tiimiohjausmallin myötä dokumentoinnin ja seurannan muodot tullaan kirjaamaan ja rakentamaan sisään jokaiseen tiimiin. Tämä edesauttaa arviointia varten tarvittavan datan keruuta ja käsittelyä sekä toiminnan arviointia.

Lisäksi jatketaan vuonna 2012 aloitettua sosiaalisen tilinpidon dokumentointimenetelmää. Sosiaalisen tilinpidon menetelmin pystytään aiempaa paremmin tuomaan esiin toiminnan laadullisia ulottuvuuksia ja merkityksiä. Samoin erilaisia purku- ja palautemenetelmiä sekä niiden foorumeja lisätään ja vahvistetaan. Työntekijät seuraavat ja arvioivat työnsä etenemistä työraporteissa 6 krt/v. Lisäksi hallitus ja työyhteisö kokoontuvat suunnittelemaan ja arvioimaan työn tuloksia 2 krt/v.

8. RESURSSIT

8.1 Vapaaehtoiset

Yhdistyksessä toimivat vapaaehtoiset ovat 13–35-vuotiaita nuoria ja nuoria aikuisia. YAD:n keskeinen voimavara ja vahvuus on nuorilta nuorille suuntautuva asenteisiin vaikuttaminen. Liittyessään YAD:hen nuori ottaa samalla kantaa huumeettoman elämän puolesta. Vapaaehtoisena voi toimia vaikka ei olisi yhdistyksen varsinainen jäsen ja päinvastoin. Tiimijäsenyydet ja erilaisten nettiyhteisöjen jäsenyydet ovat tulleet voimakkaasti perinteisen jäsenmaksujäsenyyden rinnalle.

Vapaaehtoiset ovat mukana eri syistä, jotkut aatteen ja mielekkään toiminnan vuoksi, toiset riippuvuustautansa johdosta, osa yhdistää YAD:n toimintaa opintoihinsa. Vapaaehtoisten rekrytoiminen on entistä haastavampaa ja YAD pyrkiikin tiimiohjauksen keinoin tarjoamaan monipuolisesti erilaisia vapaaehtoistehtäviä aina anonyymistä matalan kynnyksen osallistumisesta vastuullisempiin tehtäviin.

Vuoden 2017 painopistealueiden mukaan vapaaehtoisten osallisuuden tukeminen on keskeisesti esillä toiminnassa.

Vuonna 2016 toimintaan tuli mukaan hyvin uusia vapaaehtoisia ja kaikki koulutukset on pystytty pitämään. Tavoitteena 2017 on edelleen pystyä lisäämään toimivien vapaaehtoisten määrää maltillisesti heidän ohjauksestaan ja jaksamisestaan huolehtien.

8.2 Hallitus

Yhdistyksen hallitus koostuu 4–8 yhdistyksen jäsenestä. Tavoitteena on muodostaa hallitus järjestöä tuntevista ja sen toimintoihin osallistuneista, mutta myös alan ammatillisista osaajista. YAD:n hallitus on aidosti jäsenhallitus ja jäsenkentän ääni kuuluu hallituksen toiminnan kautta. Vuodesta 2016 lähtien jokaiselle hallituksen jäsenelle on kirjattu ”työtehtävät” jokaisessa YAD:n tiimissä sekä työntekijä, jonka työraportit hänen tulee lukea ja kommentoida. Tämä on lisännyt työyhteisön ja hallituksen yhteistyötä. Samaa mallia tullaan jatkamaan myös 2017.

8.3 Työntekijät

Tavoitteena on, että yhdistyksessä työskentelee vuoden 2017 aikana yksitoista työntekijää. Vakituksena henkilöstönä yhdistyksessä toimii toiminnanjohtaja, kaksi ehkäisevän huumeuuden suunnittelijaa, osa-aikainen verkkovapaaehtoistyön suunnittelija sekä järjestösihteeri. RAY:n hankkeissa työskentelee neljä projektityöntekijää, mikäli uusi hanke saa rahoituksen. Vuonna 2017 YAD:ssa on yksi oppisopimuskoulutettava. Näiden lisäksi järjestössä työskentelee osa-aikainen järjestötiedottaja, joka palkataan ulkoisen varainhankinnan turvin.

Varsinaisten työntekijöiden lisäksi yhdistys tukityöllistää mahdollisuuksien mukaan huumeuuden omaavia kuntoutuvia nuoria aikuisia sekä omia nuoria vapaaehtoisia. Alan harjoittelijoita ja opiskelijoita otetaan mahdollisuuksien mukaan.

8.4 Toiminnan rahoitus

8.4.1 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana toimii Raha-automaattiyhdistys RAY, jolta yhdistys saa yleisavustusta sekä projektirahoitusta hankkeisiin. Vuonna 2017 pienempiä avustuksia haetaan joiltakin säätiöiltä (Ragnar Ekberg, Stiftelsen den Sjunde Mars, Wihuri-säätiö sekä Solhbergin säätiö). Lisäksi paikallistiimien kotikunnat tukevat usein paikallista toimintaa, merkittäviä avustukset ovat toimistopaikkakunnilla. Koko yhdistyksen tavoitevuosibudjetti vuodelle 2017 on noin 590 000 euroa.

Valtakunnallinen yhdistys ei suoraan rahoita paikallistiimien toimintaa, vaan panostus on ennen kaikkea toimintapuitteiden, tapahtumien ja koulutusten järjestämistä, materiaalipalvelua sekä muuta työntekijöiden ohjaus- ja työpanosta. Paikallistiimit saavat kuitenkin 25 % alueensa jäsenmaksuista ja voivat hakea taloudellista tukea toimintaansa valtakunnalliselta yhdistykseltä.

8.4.2 Myyntitoiminta ja varainhankinta

YAD myy tuottamaansa logo-, tieto- ja päihdekasvatusmateriaalia toimintansa tueksi ja aatemaailmansa levittämiseksi. Tällaisia tuotteita ovat muun muassa yhdistyksessä kehitetyt päihdekasvatuksen menetelmäkortit, joiden avulla nuorten ja nuorten aikuisten kanssa työskentelevät voivat ohjata erilaisia keskustelevia päihdekasvatuksellisia harjoituksia. YAD:n tuottamia huumeinfokortteja (suomeksi ja englanniksi) ja Cannabis Mythbuster -esitteitä (suomeksi ja ruotsiksi) myydään omakustannehintaan. Materiaalimyyntillä ei pyritä tuottoihin, vaan pikemmin kattamaan painatus-, hankinta- ja suunnittelukuluja.

Ulkoistetusta varainhankinnasta päätetään tapauskohtaisesti toimintavuosi kerrallaan. Vuonna 2017 toimitaan varainhankkijan (Kustannus Ampiainen Oy) kanssa seinäkalenterin ja muistitikon myymiseksi yhdistyksen tukijoille. Näillä tuloilla YAD palkkaa osa-aikaisen järjestötiedottajan. Yksityiset henkilöt tai yritykset voivat lahjoittaa varoja yhdistykselle, tätä varten yhdistys hakee keräyslupaa vuosittain.